

BEELDBEGELEIDING OP EEN SCHOLENGEMEENSCHAP VOOR VMBO: DEUREN OPEN, MEER VERBINDING

In het voortgezet onderwijs wordt steeds meer gebruikgemaakt van beeldbegeleiding. Het wordt ingezet voor de begeleiding van individuele docenten maar ook voor teamontwikkeling (didactisch en/of pedagogisch). De school wil bijvoorbeeld coöperatieve werkvormen meer inzetten, het modellen tijdens instructie verbeteren, differentiatie effectiever maken of samen de sfeer verbeteren. Toch blijven veel docenten in het voortgezet onderwijs aarzelen om met beeldbegeleiding aan de slag te gaan. Op de Overijsselse Scholengemeenschap Het Noordik, locatie VMBO, is Nienke Dronkert-Veldkamp beeldbegeleider. Haar is het gelukt om een aantal collega's te enthousiasmeren. Aan haar de vraag hoe zij dit voor elkaar gekregen heeft en hoe beeldbegeleiding vorm heeft gekregen op haar school.

Tekst: Marijke Bouwhuis & Nienke Dronkert-Veldkamp

HOE HEBBEN JULLIE JE TEAM ENTHOUSIAST GEMAAKT VOOR BEELDBEGELEIDING?

'Van het begin af aan heb ik de teamleden betrokken bij de mogelijkheden die beeldbegeleiding biedt. Daarnaast heb ik in de tijd dat ik de opleiding voor beeldbegeleiding (SVIB) volgde enkele teamleden gevraagd: 'mag ik je "gebruiken" voor mijn opleiding?' Ik voerde met hen een traject uit. Deze collega's bleken enthousiast te zijn over wat beeldbegeleiding hen bracht. Ze spraken er in de teamkamer erg positief over en zo werden anderen gestimuleerd er ook aan mee te doen. Ik ben dus klein begonnen en heb zo geprobeerd het vuurtje aan te wakkeren.'

WAT HEEFT BEELDBEGELEIDING JULLIE SCHOOL GEBRACHT?

'Beeldbegeleiding heeft in ieder geval meer openheid gebracht. Openheid over ieders eigen manier van werken en omgaan met de leerlingen. Op dit moment is wat er binnen de muren van een klaslokaal gebeurt niet langer verboden terrein! Dit in tegenstelling tot vroeger. Toen waren docenten nog wel eens 'alleenheersers' in hun klas. Daarnaast tonen collega's meer interesse in elkaars problemen/pijnpunten met een klas of individuele leerlingen. Adviezen aan elkaar worden makkelijker geaccepteerd en opgevolgd.'

HOE VERLOOPT – IN GROTE LIJNEN – HET WERKEN MET BEELDBEGELEIDING?

'Veel collega's vinden het nog best spannend om gefilmd te worden. Ik geef dan ook steeds aan dat dit een begeleidingsinstrument is en geen beoordelingsinstrument. Het is belangrijk dat we dat onderscheid blijven maken. Hoewel er zeker een verbetering heeft plaatsgevonden, blijft het toch moeilijk voor een aantal teamleden zich open te stellen voor beeldbegeleiding. Het durven kijken naar jezelf en openstaan voor veranderingen in eigen houding en gedrag naar leerlingen, plus het doorbreken van vastgeroeste opvattingen over lesgeven is voor de meeste mensen een zaak van lange adem. Zonder een groot onderling vertrouwen tussen begeleider en collega gaat het niet lukken en in het opbouwen van een vertrouwensband gaat ook tijd en aandacht zitten.'

HOE HOUD JE JE TEAM GEFOCUST?

'Ik blijf het team betrekken bij de voortgang van beeldbegeleiding in het hele onderwijsgebeuren. Omdat er ook gewerkt wordt op leerpleinen waar meerdere groepen met hun docenten bij elkaar zitten, wordt het wel steeds makkelijker om met een brede blik en een open mind naar elkaar te kijken en elkaar, indien nodig, aan te spreken. Het is dan net alsof de camera niet alleen op een bepaalde docent gefocust is maar op het gebeuren op de leeromgeving. Op deze manier is het begeleiden met beeld meer gericht op teamontwikkeling dan op individuele begeleiding, hoewel het resultaat; 'kijken naar je eigen handelen en het effect op leerlingen', uiteindelijk hetzelfde is. Maar dit is wel een veiliger insteek. Daarnaast wordt beeldbegeleiding steeds meer door de directie aanbevolen als nascholingsactiviteit.'

WAT ZOU EEN VOLGENDE STAP KUNNEN ZIJN MET BETREKKING TOT HET WERKEN MET BEELDMATERIAAL?

'Werken met beeld kan op heel veel manieren bijdragen aan de verbetering van de onderwijskwaliteit. Je kunt van alles bedenken, maar het is sterk afhankelijk van de bereidwilligheid en het inzicht van de betrokken collega. Zoals nu al gebeurt, kun je de eerste keer zelf monteren, het door jou gekozen beeldmateriaal bekijken en de bespreking leiden; de tweede keer ongemonteerd de collega naar het materiaal laten kijken en hem/haar het voortouw laten nemen in de bespreking en de derde keer de collega het beeldmateriaal mee naar huis laten nemen en hem/haar de voorbereiding tot de bespreking laten doen. Zaak is om de betrokken collega te laten ervaren dat het gaat om zijn/haar werk. Alleen zij kunnen veranderingen aanbrengen waardoor hun werk plezieriger en meer ontspannen kan worden voor alle betrokkenen.

In de toekomst zouden we misschien verder kunnen gaan door bijvoorbeeld een leerling te vragen om jou als docent te filmen. Dat is natuurlijk wel een waagstuk omdat er ongetwijfeld iets mis zal gaan. Maar ook hier geldt weer: je ziet wel hoe een leerling je ziet als docent. Het is interessant om te zien waar die leerling de camera op gericht heeft. Het gesprek hierover dan te kunnen/willen voeren met een aantal leerlingen lijkt me spannend! Je stelt je als docent heel kwetsbaar op. Als beeldbegeleider moet je je daar zeker bewust van blijven. Maar als experiment zou het bijzonder zijn om een keer uit te mogen voeren.'